

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Sajtó és revolver.

Az egész ország közvéleményét lázas izgatottságban tartják azok a botrányok, melyek egyes ujságok és ugynevezett ujságírók nyilvánosságra került zsarolásai nyomán keltek. Mint a közvélemény szószólói, mi sem térhetünk ki e kínos ügy tárgyalása elől, bárha nem szívesen érintjük a közélet és a hírlapirodalom e fekélyét.

Valamely ujságnál nehéz a határvonalat megjelölni szerkesztősége és kiadóhivatala közt. Éppugy nehéz megállapítani: hol végződik a megélhetéshez szükséges kenyérkereset és hol kezdődik a közügy iránti lelkesedés. Ezért nem könnyű megvonni a tisztesség határvonalát, különösen a magyar — még ifjú — hírlapirodalomban. A lelkesedés, az idealizmus mulhatlan kelléke ugyan a hírlapírónak, de amellett nem lehet teljesen megfelelkeznie a szerény anyagi haszontól sem. Sem a hírlapíró, sem az ujság nem tudná másképp fentartani magát s így az ideig-óráig tartó fáradozás teljesen meddő maradna. Tessék csak egyszer megfontolni: hány olyan lap lehet hazánk-

ban, mely tisztán az előfizetési pénzekből fenttarthatná magát. A magyar lapok, még a legnagyobbakat sem véve ki, egyéb jövedelmekre is rá vannak utalva.

A büntetőtörvénykönyv — a zsarolás minden ismertető jelével jelentkező bűncselekményen kívül — nem tartalmaz olyan paragrafusokat, melyeknek alapján valamely lap vezetőségét bármi módon befolyásolt közleményeiért büntetőjogi uton felelősségre lehetne vonni; ha csak a közlemények egyesekre vagy hatóságokra nézve nem sértők. A hírlapíró nem bíró, még csak nem is hatósági közeg; megvesztegetése tehát nem jogi alapon bírálható bűncselekmény. De ha a törvényszék nem is ülhet törvényt, annál hatásosabban teheti ezt a társadalom. S ezt, sajnos, gyakran kissé elhamarkodva teszi, mert az emberek szeretnek általanosítani; s ha egyik-másik esetben valami tisztességtelen dolog derül ki egyes hírlapírókról, ennek árnyéka ráesik az összességre, nagy erkölcsi kárára ama lelkesült harcosoknak, kik a tövises hírlapírói pályára egész tudá-

sukat, lankadatlan buzgalmukat és a közügyek iránti szeretetüket viszik.

Ennek a bajnak csak egy orvoslása lehetne: a tisztességtelen elemek eltávolítása. Ám ezt könnyebb mondani, mint megvalósítani. A hírlapíráshoz — ugyszólván — nem lehet egyéb minősítés, csak az irni tudás. S ez jól is van így, mert hova jutna a vélemény szabad nyilvánítása, a sajtószabadság, ha minden cikkhez az iskolai bizonyítványt kellene mellékelni? De az már egyáltalán nincs rendjén, hogy aki felvetődik a társadalom erkölcsbirájává, maga lábball tiporja az erkölcsöket. S az ilyen egyéneket el kell távolítani arról a közpályáról, melyre illetéktelenül odafurakodtak. Igenis van rá mód, csak akarnia kell az egész társadalomnak, mely a közélet személyesítője. Senkise riadjon vissza attól, hogy a véleményét vásárra vivő hírlapírót pellengérré állítsa.

Meg lehet különböztetni a tisztességes hírlapírót a tisztességtelentől s ezt a társadalom közreműködésével ki kell közöszíteni a sajtó munkásai közül. Erre nézve a legjobb zsinórmérték gya-

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Ne bánts!

Ne bánts, — nem voltam soha gyermek,
A boldogság előlem úgy futott.
Mikor más gyermek játszott, kacagott,
Nekem csak kín, csak szenvedés jutott.

Ne bánts, — ha tudnád mennyit szenvedék
Egy átvirrasztott néma éjjelen,
Leborulnál, mint oltárkép előtt
S bűnbánólag csókolnád a kezem.

Ne bánts! legalább te, ki úgy is
A poklot feledtetéd el velem . . .
S hogy távozzon a multnak árnya is,
De sok csók is kell! de nagy szerelem! . . .

Dr. Radványné Ruttkay Emma.

Egy rettenetes éj.

Pahlen gróf, Szent-Pétervár kormányzója és rendőrigazgatója, korának egyik legravaszabb embere, házába sietett, hol nagy lakoma volt készülöben.

A meghívottak közül legelőbb megjelent Benningsen tábornok. Makaes és erélyes jellem, ki a vett sérelmeket nem szokta elfeledni.

Pál cár őt mélyen megsértette, mert őt, az orosz hadsereg legjelesebb tábornokát, a szolgálatból elbocsátva, udvarától száműzte.

Ezt Benningsen nem tudta elfeledni.

Visszavonult falusi lakába, várva, hogy a cáron boszut állhasson.

Utána jött a két Subow testvér.

Ezek Katalin kegyencei voltak, tehát nagy okuk volt Pál cártól félni s így reá haragudni.

Azután jöttek még többen a lakomára. Az étkezést, orosz módra, pálinkaivás előzte meg.

A háziur kifogyhatatlan volt a kínálásban, hanem ő és Benningsen nem ittak.

A dorbézolás benyult az éjszakába, kevés volt már közülök olyan, kinek az ital vért sebesebb mozgásba ne hozta volna.

Olyan félrészeg állapotban voltak, melyben a nyulszivűek is hősöknek hiszik magukat.

Pahlen csendet kért, körülállták őt és rá figyeltek.

— Uraim, azt a kellemetlen hírt közlöm önökkel, hogy Sándor főherceget —

— Éljen, éljen! — hangoztatták a féltitások.

— Hogy Sándor főherceget a cár parancsára, most rögtön el kell fogatnom és a szentpétervári várbörtönbe záratnom.

Siri csend követte e közlést. Azután folytató:

— Továbbá a cárnőt Asztrachanba, a kalamagambai kolostorba kell szállíttatnom, hová őt a cár száműzte.

Néma csend honolt a teremben, mintha senkise volna benne, pedig Pahlent hatvan egyén állta körül.

— Konstantin és Miklós hercegeket szintén el kell fogatnom, kik a várban fogják bevárni a további parancsot.

— Tehát az egész császári család elfogatására ki van adva a parancs — szólott Benningsen — és Pahlen gróf lesz szíves önöknek a parancsokat megmutatni.

Pahlen kivette zsebéből a császár által írott parancsokat és megmutatta.

Mint szobrok állottak a vendégek, arcukon a kíváncsiság, félelem és harag indula-

nánt tekinthetjük azt az igazságot, hogy közérdekű, nem egyesek hasznára szolgáló közleményekért sem tisztességes hirdető, sem tisztességes újság fizetést nem fogad el.

Nincsen létjogosultsága annak a lapnak, mely az előfizetési összegek, a hirdetések és reklámok révén szerzett jövedelemből nem tudja fentartani magát és munkatársait, véleményének árubaocsátásával akarja bevételeit szaporítani. Közéletünk tisztasága érdekében legjobb, ha az ilyen lapok mielőbb eltűnnek a föld színéről.

Ha majd a magyar hírlapirodalom meg fog szabadulni ez élősdiektől, akkor lesz csak igazán nagy és tekintélyes, akkor fog szava mértékadó lenni s akkor fog kikelni az a mag, melyet a sajtó elhint — akkor, csak akkor fogja a megtisztult sajtó a közérkölciséget annyira nemesíthetni, hogy arra minden magyar büszkeséggel fog tekinteni.

Fenyő Márton.

Kulaiak Kossuth Ferencnél.

Kula község 30 tagú küldöttsége tisztelt folyó hó 5-én a képviselőházban dr. Balogh Ernő országgy. képviselő vezetésével Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszternél. Dr. Balogh Ernő egy memorandumot nyújtott át és arra kérte a minisztert, hogy a kulai gyapjúfonó és szövőgyárat, amely az egész délvidéken az egyetlen ilyen gyár, állami segélyben részesítse. A gyár anyagi erői hiányában már régen vajudik és jelenleg sem képes a szükséges kikészítési eljárást ellátni és e miatt Brünnel kellett összeköttetésbe lépnie, ami éppen nem kívánatos a magyar ipar fejlesztése szempontjából. A gyárral sokszor megesezt az is, hogy Brünnbe feldolgozás végett tiszta gyapjút küldött és ott azt mással cserélték fel és úgy dolgoztak ki. Bácsmegyében, de általában a szomszédos megyékben óriási gyapjútermelés van, amelynek javarésztét külföldre kell szállítani. Kossuth Ferenc

kereskedelmi miniszter a küldöttséget, amelynek tagjait dr. Balogh egyenként bemutatta, igen szívesen fogadta és örömet fejezte ki azon, hogy Bácsmegyében közgazdasági szempontból ily életrevaló akció indult meg, egyben pedig biztosította a küldöttséget arról, hogy ezt a kérést figyelemmel fogja kíséni és amennyire az állam érdekei megengedik, ezt az egészséges és a magyar ipar fejlődését előmozdító vállalkozást támogatni fogja.

Darányi a mezőgazdasági munkásokért.

A földmivelésügyi költségvetés tárgyalásának a pénzügyi bizottságban aktuális érdekű mozzanata volt a gazdasági munkásügyi vita, melynek folyamán a földmivelésügyi miniszter fontos kijelentéseket tett. Többek között, hogy törvényjavaslatot készít a mezőgazdasági cselédekről, melynek során a cselédlakásokra is kiterjeszkedik. Ez kapcsolatos a gróf Andrássy belügyminiszter által már megindított akcióval. Szaporítja a téli tanfolyamokat, a háziipar tanítását és fejlesztését még tágasabb alapokra helyezi. Nagyobb mértékben segít a munkásházak építését. Megfelelő intézkedéseket tesz az Amerikából hazatérő magyarok birtokvásárlása körül mutatkozó visszasságok megszüntetése iránt. Hejlesli a munkások viszonyainak beható tanulmányozását. Végül kijelentette, hogy a munkások érdekében indított törvényhozási akciót egyáltalán nem tekinti befejezettnek, sőt sokat kíván még e téren tenni.

A vármegyék autonómiája.

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter a vármegyék autonómiájának intézményes biztosítása és kiépítése céljából foganatosítandó kormányintézkedések közé felvette a vármegyeyi pénztárak és számvevőségeknek a vármegyék hatáskörébe való visszaállítását is. Ezt a kérdést a belügyi kormányzat az 1902. évi III. t. c. tervbe vett hatályon kívül helyezésénél úgy politikai, mint adminisztratív szempontból mérlegelés alá vette, úgy találván, hogy a számvevőségeknek a törvényhatóságok által felíratilag kért visszahelyezése teljesen indokolt, melynek megvalósítását a kormány már azért is szükségesnek vélte, hogy a megyeyi pénztárak felett a minden időben való szabad rendelkezés a megyeyi önkormányzatnak biztossítsák. A belügyi kormány a kérdés meg-

oldását úgy tervezi, hogy a szorosán vett pénzkezelés továbbra is az állami adóhivatal hatáskörében fog maradni s csakis a számvevőségeknek a megyék hatáskörébe való visszaállítását fogja a készülő törvényjavaslat által biztosítani. Az adópénztárak ugyanis e törvény értelmében minden utalványt tartoznak majd kifizetni, amelyet a törvényes utalványozó tisztviselő ad ki és törvényes számfeljö közeg ellenjegyez, így tehát nem ismétlődhetik majd meg az a multban tapasztalt állapot, hogy az alispáni utalványok ellenjegyzését az állami számvevőség miniszteri rendeletre megtagadja. A kormány tehát a vármegyeyi számvevőségek törvényhozási uton való visszaállítása által e tekintetben is biztosítani fogja a vármegyék autonómiáját.

Városi közgyűlés.

Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága 1906. évi július hó 14-én (szombat) délelőtt 9 órakor rendes közgyűlést tart. Ezen közgyűlés tárgyai a következők:

Polgármesteri jelentés.

A m. kir. belügyminiszter intézvénye a gazdasági munkás és cselédlakások egészségi viszonyainak javítása tárgyában.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter intézvénye a város területén át a beruházási kölcsön terhére kiépítendő műút iránt.

Gróf Apponyi Albert m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter köszönő levele városunk díszpolgárává történt megválasztása alkalmából.

Kossuth Ferenc m. kir. kereskedelemügyi miniszter köszönő levele városunk díszpolgárává történt megválasztása alkalmából.

A város főispánjának átirata a borellenőrző bizottság elnökének kinevezése tárgyában.

A városi tanács jelentése a város által legutóbb megválasztott díszpolgárok okleveleinek elkészültéről.

A m. kir. honvédelmi parancsnokság megkeresése a honvédség gyakorlatozásának céljaira megfelelő városi terület eladása vagy bérbeadása tárgyában.

Dr. Alföldy Gedeon kérelme városi ingatlan területnek eladása iránt.

Falcione Gusztáv kérelme városi ingatlan eladása iránt.

tainak vegyüléke gyengén pirosító foltot kezdett előidézni.

— Végre uraim, nézzék e névsort, mely önök neveiből áll és mely alá a cár sajátkezűleg ezt írta: „A fentirt nevek tulajdonosai március 23-án éjféltkor indulnak, mint örökre száműzöttek, Szibériába.“

Most a falióra elkezdte ütni a tizenkettőt. Kivülről az Izsák-templom órájának ütése hallatszottak be a szobába, minden ütés hangja halványabbá tette az arcokat, melyekről a harag pirja eltűnt, hogy a rémület szürke színének adjon helyet.

— Farkasverembe esáltál bennünket, vén róka — ordított egy rendjeles ur, kit különben a rémitő hír hamar kezdett kijózanítani.

— Halál a vébre — ordítottak és fegyvereikhez kaptak.

— Megálljunk urak — szólt Pahlen s intett kezével — még nem mondtam el mindent.

Ekkor Pahlen zsebébe nyult, kivette abból a Sándor által írott kegyelmi okiratot és fölolvasta.

— Most választhatnak uraim; vagy rögtön indulnak Szibériába, az olombányák fenekére, honnan többé soha vissza nem térnek, vagy jönnek az én és Benningsen vezetése alatt a Mihály-palotába, hol a cárt letesszük, azután önökre ismét az udvari kellemes élet, a kitüntetések várnak. Válasszanak!

— Le a cárral!

— Csendesen, urak! A palotaőrséget ma a Semenefszki-ezred képezi, ők a mi embereink. Menjünk!

— Menjünk, szóltak a többiek, kardjait felkötve.

Az égen komor, szürke felhők kergették egymást, kísérteties félhomálylyal árnyékolva be a földet, melyet még kemény hó borított.

Itt-ott látszott ki a felhők szakadékai közül egy-egy bágyadt fénylő csillag, el-elűnve, mint kialudni akaró mécs világa. Csendesen haladtak az összeesküdtek a Mihály-palota felé.

A sorompók lebecsátkoztak. A Semenefszki-ezred csendesen beereszté őket.

Tompa dübörgést keltett az elszánt hatvan férfi lépte a hosszú folyosókon. A kis csapat Benningsen vezérlete alatt a cár ajtajához ért.

— A cár haditanácsra iderendelt — szólt Benningsen határozott hangon a komornyikhoz — nyisd fel az ajtót!

A komornyik nem engedelmesskedett, rosszat sejtve, kiáltani kezdett. A két őrhajdu kardot rántott. Kardesapások alatt vértettek el a hű szolgák urok küszöbén.

A cár a zajra felébredt. Benningsen hangját megismerte. Hallotta aztán komornyikának segélykiáltását, a pár jajt és az ajtó zárában a kulcs fordulását. Helyzete borzasztóságát rögtön felfogta. Nem volt elég lelki ereje a veszéllyel szembe nézni, gyáván az ágy alá bujt és a spanyolfalat elébe húzta.

Az ajtó kinyílt s azon az összeesküvők néhány kivont karddal rohant be. Kivonszolták a cárt az ágy alól s ő most ott térdelt gyilkosai előtt és kegyelmet kért tőlük.

Hasztalan! Vannak utak, melyeken végig kell mennie annak, aki egyszer rálépett.

Kivül a folyosókon zaj támadt. A gyilkosok megrémülve futottak szét, csak Benningsen maradt helyben s a menekülni akaró cárt kardja hegyével visszatartotta.

A gyilkosok visszatértek. Pál kardhoz

Szondy Mátyás kérelme városi mocsárterületnek eladása iránt.

Keller Franciska kérelme városi ingatlan területnek eladása iránt.

Alföldy László és társai kérelme városi területeknek építkezés céljaira leendő eladása iránt.

Az üresedésben levő városi I. aljegyzői állásnak választás utján való betöltése.

Az üresedésben levő városi II. aljegyzői állásnak választás utján való betöltése.

Az üresedésben levő városi gazdasági intézői állásnak választás utján való betöltése.

Az üresedésben levő városi 2 adótisztai állásnak választás utján való betöltése.

Az üresedésben levő városi I. oszt. irtóki állásnak választás utján való betöltése.

Az üresedésben levő városi kertészi állásnak választás utján való betöltése.

A városi tanács jelentése a Gyalokay Rozália féle ösztöndíjalapítványnál üresedésben levő ösztöndíjas hely betöltése tárgyában.

A városi tanács jelentése az adai földmives iskola ösztöndíjas helyeinek betöltése iránt tett intézkedés tárgyában.

Buday Gergely bizottsági tag indítványa Koczik Pál és neje alapítványa tárgyában.

A városi tanács jelentése a városi óvodák felállítására iránt.

A városi tanács jelentése a városi pótdadó rendezése végett teendő intézkedés iránt.

A városi tanács jelentése a városi kórház ápolói teendők ideiglenes ellátásával megbízott Illés Sándor javadalmazásának megállapítása tárgyában.

A városi tanács előterjesztése az egyes utcák építési vonalainak megállapítása céljából teendő intézkedések tárgyában.

A városi tanács előterjesztése a város belterületének vízvezetése céljából teendő intézkedések tárgyában.

A városi tanács jelentése az apatini-ut folytatólagos keramitburkolása tárgyában.

A városi tanács jelentése a városi színház ideiglenes átalakítása tárgyában.

A városi tanács jelentése az igazságügyi palota építkezésének megkezdése végett teendő intézkedések iránt.

A villamvilágítási bizottság bemutatja a

kapott és védte magát. Iszonyu viadal fejlett ki a szűk szobában. Az éji lámpa feldőlt és kialudt, mikor Benningsen a másik szobából világot hozott be, akkorra Pál cárnak már agya be volt zuzva és nyakkendőjével meg volt fojtva.

* * *

Reggel Pahlen gróf Sándor cárt az erkélyre vezette, hogy az összecsendült népnek az új cárt bemutassa és a cár alattvalóitól az első tisztelgést elfogadja.

Tántorgó léptekkel jött ki Sándor az erkélyre.

— Szégyenlem magamat a nép előtt —
suttogá Sándor.

— Bátorság felség — válaszolt Pahlen
rendíthetetlen nyugalommal — csak hárman
haltak meg.

— Éljen a cár! Éljen a cár! — kiáltott
a tömeg.

Most már Sándor a koronát fejére te-
hette, de azt az éjjelt, mely neki koronát
szerzett, többé el nem felejthette.

Boldog sohasem volt.

villamos mű felülvizsgálatáról felvett jegyzőkönyvet.

Borsód vármegye közönségének átírata a jelenleg Bécsben székelő cs. és kir. katonai földrajzi intézetnek kettéválasztása és Budapestben egy m. kir. katonai földrajzi intézetnek felállítására tárgyában intézett feliratuk pártolása iránt.

Hódmezővásárhely város közönségének átírata a póttartalékosok szabadságoltatása érdekében a magyar országgyűlés képviselőházához intézett feliratuk pártolása iránt.

Liptó vármegye közönségének átírata az 1886 XXI. t. c. és az 1886. XIII. t. c. revíziója tárgyában hozott közgyűlési határozatukhoz való hozzájárulás és hason szellemű határozat hozatala iránt.

A városi közigazgatási bizottság átírata népiskolai ifjusági könyvtár felállítására iránt.

A városi könyvtár-egylet kérvénye segély-, egy új helyiség hozzácsatolása és a villamvilágítás bevezetése iránt.

Az alsófoku iparos tanonciskola felügyelő bizottságának előterjesztése egy párhuzamos első előkészítő osztály felállítására iránt.

Az alsófoku iparos tanonciskola felügyelő bizottságának előterjesztése két új rajzosztály felállítására iránt.

A „Zombori Általános Ipartestület“-nek kérvénye 560 korona birtokváltási illeték leírására iránt.

Falcione Lőrinc és társai kérelme a Kossuth Lajos utca csatornázása és aszfaltozása tárgyában.

Dr. Krónits István kérelme a Völgy- és Arok-utcaik részbeni kikövezése iránt.

Sztrilich Zsigmond és társai kérvénye az Angyal-utcának aszfaltjárdával leendő ellátása iránt.

A zombori exportgőzmalom kérvénye az iparvágányán beszállított áruk kövezetvám aluli mentesítése iránt.

Angyal János kérelme a város részére teljesítendő munkálatok egységárainak telemelése iránt.

Zsulyevits József kérelme kövezési munkadíjainak felemelése iránt.

Gradinacz Ráda terhén vezetett s elévülés címén leírásba hozott adóösszegnek megterítése.

A r. kath. és izraelita iskolaszék betervezi az 1905. évi zárszámadásokat.

A nyugdíjalap, a kövezési alap, a kórházalap, a szegényalap, a szepészeti alap, a Falcione Gyula ösztöndíjalapítvány, a Parcesitich Agatha ösztöndíjalapítvány, a Papházy Döme alapítvány, a Stebler Blumenthal ösztöndíjalapítvány, a Schaffner József ösztöndíjalapítvány, a Barthal József ösztöndíjalapítvány, a Gyalokay Rozália ösztöndíjalapítvány, a Gyalokay Rozália szegényalap, a létesítendő zene- és énekakadémia alap, a zombori kereskedő ifjak alapítványa, a Koczik Lajos alapítvány, a létesítendő városi árvaház alapítvány, az utialap 1905. évi számadásai.

Lang Gyula városi tanácsnok kérvénye 6 heti szabadság iránt.

Veszeliuovits Milorád városi tanácsnok kérvénye 6 heti szabadság iránt.

Jablonszky Miklós városi II. alkapitány kérvénye 6 heti szabadság iránt.

Szreter Károly alszámvevő kérvénye 5 heti szabadság iránt.

Konyovits Antal könyvelő kérvénye 6 heti szabadság iránt.

Aradszky György városi földadónyilvántartó kérvénye fizetési előleg iránt.

Burnách Márton városi irodatiszt kérvénye 6 heti szabadság és fizetési előleg megadása iránt.

Kulich Márton városi végrehajtó kérvénye fizetési előleg iránt.

Móits Sándor és neje sz. Rakin Vidoszava zombori lakosok kérvénye segély iránt.

Petkov József városi gyalogrendőrörmszter kérvénye segély iránt.

H i r e k.

Személyi hir. Apatini Fernbach Károly vármegyénk és városunk főispánja tegnap reggel családját Balatonföldvárra kísérte nyári üdülésre.

Kinevezés. Verbászra vasuti főnöké Esztergály Dezső nevezetett ki Szabadkáról.

Dalestély. A zombori iparos dalárda e hó 7 én tartotta második alapszabályszerű mulatságát. A művészi, változatosan összeállított műsor azonban kevés közönséget vonzott és így derék dalárdistáink kénytelenek voltak az erkölcsi sikerrel beérni, amely mindenestre a legteljesebb volt. A műsor érdekesebb pontjai közé tartozott Kmetz Endre monologja (Az öngyilkos), melyet remek előadásban és nagy gyakorlatot és szakértelmet eláruló játékban élveztünk. Krieg Károly és Bozsánszky József kettőse, bár a közönség ismerte, nem tévesztette el hatását. Az énekszámok precizitása: a karmester Szántó Károly ügyességét dícséri. A műsort tánc követte, mely a reggeli órákig tartott. — Felülfizettek ez alkalommal: Frey Imre 5 kor., Harmuth József, Mattas András, Teltsch Gáspár, Seherer Mariska, Rüll István, Horvátovits László 1—1 kor., Alttater Pál, Varga Sándor 60—60 fill. Az egyesület ez uton is legmélyebb hálójának ad kifejezést a nemesszivű adományokért.

Esküvő. Kiss Antal hirdapiró, a szabadkai közigazgatási bank tisztviselője tegnapelőtt vezette oltárhoz Szalay Ilonka kisasszonyt. Tartós boldogságot kívánunk!

Házi kápolna szentelés. Lélekemelő ünnepélynek volt színhelye e hó 3-án a temerini ősi kastély. Özv. apatini Fernbach Antalné nagybirtokosnő és kegyurnő ugyanis boldogult férje emlékére gyönyörű, művészi házikápolnát emeltetett páduai szent Antal, magyar szent Erzsébet és szt. Anna tiszteletére kastélyának földszintjén, amelynek ünnepélyes megáldása és felszentelése a kastélyával együtt az említett napon ment végbe, szűkebb családi körben és a kastély személyzetének jelenlétében. A kápolna csak úgy ragyogott az ékességétől, az arany és ezüst szerelvényektől s a valódi aranyhímzésű pompás egyházi ruháktól. A remek oltár feléállításában a nemesszivű kegyurnő és két kedves leánya: Erzsike Matkovits Béláné és Irénke Falcione Árpádné valósággal vetélkedtek, akik a kastély műkertjének legbájosabb rózsáit és egyéb pompás virágait fűzték egybe gondos kezekkel és helyezték az oltárra nemes szívük hódolatának jeléül. A felszentelést a család óhajára s a kalocsai érsek meghatalmazása folytán Kovács Ferenc óbécse-alsóvárosi plébános teljesítette; a ministrálók tisztét pedig a kegyurnő két veje: Matkovits Béla és dr. Falcione Árpád töltötték be a jelenlevők lelki épülésére. A kegyeletes ünnepély a kastélyban fejedelmi lakomával záródott be, amikor is a vendégek valósággal elárasztották a jóságos szívű kegyurnőt és kedves családját a legősintébb szerencsekívánatokkal.

Szinigazgatói engedély. A belügyminiszter megengedte, hogy a Hadzsits Antal, mint a szerb nemzeti színház-társaság elnökének főigazgatója és Dobrinovits Péter művezetése alatt álló szerb nemzeti színtársulat Ujvidék, Zombor, Szabadka, Törökbecse, Zenta, Mohol, Titel, Csurog, Zsablya, Nagybecskerek, Perlasz, Melence, Nagyikinda, Pancsova, Versec, Fehértemplom, Csákova, Temeskubin és Temesvár városokban 1906. évi december hó 31-ig színelőadásokat rendezhessen.

Eljegyzés. Posch Lipót eljegyezte telekesi Török Endre bacs kertesi községi jegyző leányát, Gizikét.

Bucusu. A zombori szerb kistemplom szombatán szent Iván napján ünnepelte véd-szentjének ünnepét. Ezen a napon az ájtatos közönség oly nagy számban vett részt az istentiszteleten, hogy nemcsak a templom, hanem a templomudvar is alig volt képes a hívőket befogadni. A „missa solemnis“ után körmenet volt a templom körül s azon a két kistemplomi plébános: Gavrilovits Milutin és Popovits Zsárkón kívül Sztratimirovits Nikodém képezdei hitoktató is celebrált. A responzákat a zombori szerb dalárda énekelte a töle megszokott precizitással. A kalácsszentelésnél szokásos komai tisztségre Veszelinovits Milorád városi tanácsnok lett felkérve, ki az ünnepély emlékére két értékes szentképet aján-dékozott. Az adakozó ezen követésre méltó tette hitbuzgóságát élénken jellemzi.

Uj vasut a Tiszán át. Zentán mozgalom indult meg, hogy a tiszai vashidon keresztül egy új vasutvonal létesíttessék. Ezt a vasutvonalat úgy óhajtán a városi képviselő-testület, hogy az egész torontálmegyei Valkány állomásig, esetleg még tovább Nagykikindáig terjedne. Az új vasut lenne hivatva a pest—zimonyi és a budapest—orszói vonalak közti forgalmat lebonyolítani.

Jubileum. Blazsek Dragutin, a zombori képezdek ének- és zenetanára folyó évi június hó 24-én harminctéves évfordulóját töltötte be annak, hogy a zombori szerb dalárda karmestere. A dalárda ennek megünneplésére rendkívüli közgyűlést hívott össze, melyen a működő és pártoló tagok szép számban jelen voltak. A közgyűlésen Ilkits S. István, a dalárda alelnöke mondott ünnepi beszédet, amelyben előadta mindazon érdemeket, melyeket az ünnepelt a dalárda felvirágoztatása körüli fáradozásával kiérdemelt, miért is indítványozta, hogy azok megörökítés végett jegyző-könyvbe iktattassanak. Az ünnepeltet küldöttség hívta meg a közgyűlésre, ahol dr. Bikár Vojin, dalárdai elnök értesítette a közgyűlés határozatáról és egyben a működő tagok által vett emléktárgyat átadta. Meghatotta az ünne-peltet a dalárda ezen jóleső figyelme és azért keresetlen szavakkal őszinte köszönetet mondott. Este a jóhírű „Ratár“ nevű vendéglőben az ünnepelt tiszteletére társas vacsora volt, melyen a működő férfitagokon kívül a zombori képezdek tanári karának küldöttsége és a zombori szerb értelmiség egy pár kiváló tagja volt jelen. A vacsorán számos felkészöntő lett el-mondva az ünnepelt tiszteletére.

Délvidéki sportverseny. A „Szabadkai Sport-Egylet“ 1906 évi július hó 15-én Baján a „Lövészkerben“ tartja ez évi első délvidéki versenyét. A versenyek sorrendje és feltételei: Délélt 10 órakor: 1. 5000 m. gyaloglás (handikap). 2. 2000 m. gyaloglás (kezdők részére). 3. 10000 m. kerékpárver-seny. 4. 5000 m. kerékpárverseny. Délután 4 órakor: 5. Távugrás helyből. 6. 300 m. staféta futás hármass csoport (50, 100 és 150 m.) 7. Súlydobás. 8. 100 m. futás. 9. Szertornázás (korlát és nyújtó) egy-egy erő és egy-egy ügyességi szabadon választott gyakorlat. 10. 400 m. futás. 11. Függeszkedés 8 m. kötélén. Díjazás: első ezüst-, második bronzérem, harmadik elismerő oklevél. A 7. és 10. számú versenyekben a győztes „Délvidéki bajnoki“ címet ezüstérmét nyakszalagon kapja. Tét pontonki és személyenkint 2 korona, szabadkai sportegyleti tagoknak 1 korona. Nevezési zár-lat: 1906. július 14. déli 12 óráig, nevezések Matkovich Miklós egyleti művezető címére Szabadkára küldendők. A versenyekre a „Szö-vetségi“ szabályok mérvadók.

Városok kongresszusa. Brolly Tivadar pozsonyi polgármester a törvényható-sági városok polgármestereit folyó évi augusztus 23-ra Kassára hívta meg kongresszusra, még pedig a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki bejelentések. 2. A városok közigazgatási reformja és a városok anyagi rendezése tárgyában a múlt évi értekezleten Kolozsvár sz. kir. város polgármesterének javaslatára hozott határozat végrehajtása s illetőleg figyelemmel az inparla-mentáris kormányzat alatt szerzett tapasztala-tokra, esetleges újabb határozat ezen kérdé-sekben. 3. A jövő évben tartandó értekezlet helyének és idejének megállapítása. 4. A jövő értekezlet elnöke és alelnökeinek megválasztása.

Névmagyarosítás. Schwerer Nán-dor szentfűlöpi illetőségű budapesti lakos családi nevét belügyminiszteri engedéllyel „Szöllősi“-re változtatta.

Öngyilkos uriaszony. Cserven-kán felakasztotta magát néhai Kruttsehnitt Nándor, volt községi jegyző özvegye. Tettének oka férje utáni bánkódás volt.

Eljegyzés. Gallina Béla gyógyszerész Kalocsán eljegyezte nagyabonyi Csiba Belluska urleányt Vajszkáról.

Pályázat. Az adai m. kir. földmives iskolánál a folyó tanév végével üresedésbe jövő és Zombor a város által létesített két alapítványi helynek betöltésére a város tanácsa által pályázat hirdették. Pályázati határidő bezárolag augusztus 5 ike, a kérvények a tör-vényhatósági bizottságnak választás végett be-mutattatnak. A felvételi feltételek: a) a betöl-tött 17 éves életkor, mely keresztlevéllel igazol-andó; b) az erős, egészséges testalkat és a himlő elleni sikeres újraoltás orvosi bizonyít-vánnyal igazolandó; c) elemi iskolai bizonyít-vány, annak igazolására, hogy a belépni óhajtó jól írni, olvasni s a négy alpművelettel szá-molni tud. d) írásbeli nyilatkozat a belépni óhajtó szülőitől, esetleg annak gyámjától, mely-ben azok arra kötelezik magukat, hogy a tan-folyam tartama alatt a növendékekért az isko-lában teljesítendő fizetéseket magukra vállalják és az iskola pénztárába a rendes időre mindig beszolgáltatják; e) hatósági erkölcsi bizonyít-vány; f) hiteles irat, mely feltünteti a belépő apjának vagyoni állapotát és foglalkozását, valamint a belépő növendék testvéreinek számát és életkorát.

Országos vásár. A legközelebbi ujvidéki országos vásár 1906. augusztus hó 11., 12. és 13-án fog megtartatni, melyre sertések és egyéb állatoknak vézmentes he-lyekről való felhajtása meg van engedve Hor-vát- és Szlavonországból azonban az állatok csupán vasuton hajthatók fel.

Zentai kiállítás. A zentai orsz-baronti, zöldség és gyümölcskiállítás beje-lentő íveinek szétküldését a kiállítást rendező Zentai Gazdakör megkezdte. Szíves meg-keresésre a gazdakör elnöksége a kiállítás ter-vezetét és a bejelentő ivatek azonnal megküldi. A kiállítás iránt máris széleskörű érdeklődés mutatkozik. A kiállítás megnyitása szeptember hó 22-én történik. Mozgalom indult meg az iránt, hogy a Zentán most épülő tiszai vashid ünnepélyes alapkövetétele a kiállítás megnyitá-sának napjára essék.

A Magyar Védő Egyesületbe újlag belépett tagok névsora (VI. közlemény): Ballun Péter, Baumstark Antal, Bosnyák Jó-zsef, Buják József dr., Bunyi János, Fábrián Mór, Falcione Lajos, Fehér István, Fratri-csevits Gizella, ifj. Jadszko Ede, Jaits Novák, Kovács István, Ludwig Lihály, Markovits György, Matusek Béla, Móra József, Papp Imre, Rajesich Jenő, Rajesich Márton, Sztrilich-Fratrievits Mária, Tápay Istváné, Turányi Zsigmond dr., ifj. Weigand Lőrinc és Wolf Simon. Eddig összesen 296.

Postamesterek a kereske-delemügyi miniszternél. A magyar-orozági postamesterek egyesületének küldöt-tége Eitner Zsigmond orsz. képviselő vezeté-sével tisztelt Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternél. A küldöttség memorandumot nyújtott át Kossuthnak, melyben nyugdíjgyük szabályozását kéri. Kossuth Eitner üdvözlő beszédére ígéretet tett, hogy ügyükkel jöin-dulattal fog foglalkozni.

Betörő hivatalosolga. Bugarin Szava, a szerb „Matica“ hivatalosolga a na-pokban, midőn már mindenki távozott a hiva-talból, feltörte Szilics György tisztviselő író-asztala fiókját és az abban levő 209 korona készpénzzel, valamint a reabizott 300 korona hivatalos pénzzel a már előre megváltott utle-véllel Szerbiába szökött. Miután eltűntét csak másnap déleltől vették észre, elég ideje volt a határon való átkelésre.

Nemzetközi utazótolvaj. Egy veszedelmes nemzetközi utazótolvaj utazott Ujvidékről Budapestre, csak különös ravasz

ságának és megfigyelő tehetségének köszönheti, hogy nem fogták el. Ujvidéken ült föl a vonatra, hogy Budapestre utazzék. Szabadkán nem szállt ki a kocsiból. Itt új kalauzok szállnak a vo-natra. Az egyik kalauz felismerte az utasban Fischer Ernő, nemzetközi utazótolvajt, s elhatá-rozta, hogy le fogja tartóztatni. A tolvaj azon-ban észrevette a kalauz szándékát és kalapját a vonatban hagyva, Halasnál kiugrott a koci-ból és a sötétben nyomtalanul eltűnt. Fischer Ernő egyike a legveszedelmesebb nemzetközi tolvajoknak, s Európa valamennyi államának rendőrsége ismeri már. Ő volt az, aki Milanó-ban Kampbel Enbel birtokosnótól 20200 lírát lopott el. Ugyanez ő volt az, aki Széchenyi Viktorné grófnótól 20000 korona értékű ékszert lopott. Ugy a halasi, mint a szabadkai rendőr-ség minden intézkedést megtett hogy Fischer Ernőnek ez egyszer ne sikerüljön az igazság-szolgáltatás kezei közül kimenekülni.

A város faszükséglete. Zom-bor sz. kir. város tanácsa a város részére az 1006—1907 gazdasági évre szükséges 740 köbméter hasáb tűzifa szükségletének biztosít-hatása végett f. évi július hó 21-én d. e. 10 órakor Latinovits Szaniszló tanácsnok hivata-los helyiségében nyilvános szóbeli és zárt írásbeli versenytárgyalás fog tartatni. Az ár-lejtés köbméterenkénti egységárak mellett tar-tatik meg s az ajánlatok (eser, tölgy, bükk, gyertyán vagy kevert fára) a fanemék szerint külön-külön adandók be. Bánatpénzül 550 kor. készpénzben vagy tőzseileg jegyzett érték-papirokban a bizottság elnökének kezéhez teendő le, vagy pedig a megfelelő házipénz-tári letéti nyugta melléklendő az ajánlathoz. Az árlejtési feltételek a déleltől hivatalos órák alatt a városi számvevőségél betekintethők.

Az igazságtalan adókiivetés ellen. A kereskedelmi és iparkamara utolsó teljes üléséből táviratilag állást foglalt a kere-seti adók felemelése ellen. E felterjesztésre a kamara a következő sürgönyi választ kapta a pénzügyminisztériumtól: „Távirati beadványa folytán illetékes pénzügyigazgatóságok utasít-tattak, intézkedjenek, hogy a bizottsági előadók a keresetadókra vonatkozó javaslatok megté-lénél a kereseti viszonyok alakulására folyton figyelemmel legyenek és emeléseket csakis tel-jesen indokolt esetekben hozzanak javaslatba. Pénzügyminisztérium.“

Összeégett gyermek. A gyufá-val való játszásnak áldozata lett a múlt héten Óbecsén egy kis fiúcska. Vraçarits Márkónak Szima nevű alig 4 éves fiaeskája valahogy gyufára tett szert és azzal elment a félszerben levő kocsira játszani. A kocsin levő szalma és ülés fölött gyujtogatta a gyufát és gyönyör-ködött annak kékes vörös lángján, amikor egyszerre lángba borult alatta a szalma, az ülés. Segítségért kiáltott, menekülni próbált, de a gyorsan terjedő szalmaláng úgy össze-égette, hogy mire mosást végző anyja oda futott, már eszméletlen állapotban feküdt a kis fiú. A fia fölött siránkozó asszony észre sem vette, hogy a tűz tova terjed és így a félszer is tüzet fogott és leégett. Erre futott haza a földéken dolgozó apa és kétségbeesve látta a szerencsétlenséget. Az összeégett fiúcska borzasztó kínok közt visszaadta ártatlan lelkét teremtetőjének.

A szerelem hatalma. Volkmann János bajai bádigos segéd beleszeretett egy szegény zsidó leányba és megkérte feleségül. A leány is szívesen ment volna Volkmannhoz, de egyházi áldás nélkül nem akart házasságot kötni, még kevésbbé akarta ősi vallását elhagyni. A fiatal ember nem akart szerelméről lemondani s így elhatározta, hogy áttér a zsidó vallásra. Az áttérés és azzal járó súlyos operáció megtörtént és így boldogságuknak most már mi sem állja útját.

A város szalmaszükséglete. Zombor sz. kir. város tanácsa az 1906—1907. gazdasági évre szállítandó buzaszalma szükség-letének (22 öl hosszú, 3 1/2 öl magas, 3 1/2 öl széles kazal) biztosítása céljából folyó évi július hó 14-én déleltől 11 órakor Latinovits Szaniszló tanácsnok hivatalos helyiségében szóbeli árle-jtést tart, melyre érdeklődőket meghívja. Az árlejtési feltételek a hivatalos órák alatt a szám-vevőségél betekintethők. Bánatpénz 73 kor.

Halálozás. Müller János kereskedő, közs. képviselőtestületi tag f. hó 3-án 43 éves korában Kerényen elhunyt. A boldogult igen élénk szerepet játszott Kerény község közéletében. Temetése 5-én ment végbe a helyi intelligencia, a közs. előjáróság és képviselőtestület részvétele mellett.

Tavankut állomás. A szabadka-dályai vonalon fekvő Tavankut kiterő megállóhelynek rendes állomásra való kiépítése folyamatban van. Az átépítés költségeire 11000 koronát irányoztak elő.

Nyilvános nyugtázás. A zombori r. k. népiskola majálisára történt adakozások kimutatása. (Folytatás és vége.) Rittinger Antal ur gyűjtőívén: Rittinger Antal, dr. Ferencsik Lajos, dr. Kohlmann Dezső, Rác Soma, Roediger Lajos, Király Lajos 1—1 kor., Uhlmann Miklós és dr. Závodszy Levente 60—60 fill., Megyesi Ferenc és Margineán Sándor 40—40 fill. Összesen 8 kor. — Petonszky Imre ur gyűjtőívén: Lénárd János 1 kor., May Mátyás 80 fill., Petonszky Imre 60 fill., Kovács és Ispánovics Adám 50—50 fill., Bukta Gábor és Bikár Milán 40—40 fill. Összesen 4 kor 40 fill. — Mayer István ur gyűjtőívén: Mayer István 1 kor., Mayer Nándor, B. G. és N. N. 40—40 fill. Összesen 2 kor. 20 fill. — Agatits Boldizsár ur gyűjtőívén: Agatits Boldizsár, Schnobl Xav Ferenc, Littvay Péter, Kanyó Tamás 2—2 kor., Dallmann Nándor 40 fill. Összesen 8 kor. 40 fill. — Zsulyevits Ernő ur gyűjtőívén: Zsulyevits Ernő 2 kor. Összesen 2 kor. — Schlitter Miklós ur gyűjtőívén: Schlitter Miklós 40 fill. Összesen 40 fill. — Iparoskör gyűjtőívén: Mattas András és Ludvig Mihály 1—1 kor., N. N. 30 fill., Vujevich, Rell, Buják, Répits Ferenc, H. P., Herczog Mihály, Muits Sándor, N. N., N. N., V. N., Amon Béla, N. N., Schmidt Fülöp, Paul Frigyes, N. N., Répits István, Ispánovics Mihály 20—20 fill. Összesen 5 kor. 70 fill. — Mátics Mária urhölgy gyűjtőívén: N. N., Mátics I. és Adler Adolf 1—1 kor., Hechta Aranka és N. N. 50—50 fill., Pekánovits I., Farkas Gyula, Mohl Ferenc, N. N., Gergurov György, N. N., N. N., Lukácsévics Dezső, N. N., Dzsinitz Marian 40—40 fill., Szegő, X. Y., Barát Antal, Császár N., Filipovics 20—20 fill. Összesen 9 kor. — Czetti Dezső ur gyűjtőívén: Zombori Takarékpénztár és Falcione Árpád 20—20 kor., Szilágy Elemér és Thum Adolf 2—2 kor., Baumann Nándor, Csávosi Sándor, Csávosi Lajos, Raisz Lajos, Vujevich Alajos és Blumenthal Miklós 1—1 kor. Összesen 50 kor. — Dr. Kovacsits Cézár gyűjtőívén: dr. Eperjesy Béla 1 kor., Willmann János, Szondy Mátyás és Radány Péter 2—2 kor., N. N., Hettesheimer Henrik, Szedressy Ödön, Bayer Manó, Jusits Antal, Popovits Aurél, dr. Kovacsits Cézár és dr. Sebestyén Imre 1—1 kor. Összesen 15 kor. — Horvátovits Sztipó ur gyűjtőívén: Horvátovits Sztipó 1 kor., Horvátovits Pistike 40 fill. Összesen 1 kor. 40 fill. — Bárczi Iván ur gyűjtőívén: Popp György, Fodor Mihály és Bárczi Iván 2—2 kor., Gulyás, Tennus, Koszterezits I., Langmáhr János, dr. Mayer, Szieber Ödön és N. N. 1—1 kor., N. N. és N. N. 60—60 fill., Hubay Miklós és dr. N. N. 50—50 fill., Cirják Mihály, Szegő Béla, Milloss Virgil, Angyal Nándor, dr. Pacsinszky József, N. N., N. M., N. N. 40—40 fill. Összesen 18 kor. 40 fill. — A népiskola tanulói 160 kor. 40 fill. Zombor város tanácsa 30 kor. Természetbeni adományok: ifj. Mihályi Jánosné 0,5 kgr. paprika és 1 zsák burgonya, Metz József 1 kgr. só, Schön Adolf léggömbök, Kollár József léggömbök és 1000 papiros-pohár, Roheim Zsiga 1 koesi fa, lécek, deszka, Angyal János, Pfeifer Fülöp forgács. — Összes bevétel 843 kor. 70 fill. Összes kiadás 752 kor. 73 fill. Marad 90 kor. 97 fill., mely a zombori takarékpénztárban elhelyezett majálisi alaphoz eszattollik. — Ugy a lelkes gyűjtőknek, valamint az összes jószívű adakozóknak a szegény gyermekek nevében hálás köszönetet mondanak a rendező tanítók.

Művészet — Irodalom.

A „Népmívelés“ c. nagyszabású pedagógiai folyóiratnak, melyet Bárczy István és Weszely Ödön szerkesztenek, most jelent meg az 5—6. számú kettős füzet, ismét 11 iven, gazdag tartalommal. A közlemények egy része aktuális jellegű. Így Mihály József cikke a vizsgálatokról. A kormány-jelentés a magyar népmívelésről. Bély Mihály az atheni olimpiai versenyen szerzett személyes tapasztalatait mondja el. Aktuális Ispánovics Sándor cikke a finn népoktatásügy jubileumáról. A német iskolaorvosok kongresszusának ismertetése. Az Education bill-t, az új angol népmívelési törvényt, melyet a parlament most tárgyal, az összes tárgyalásokkal együtt behatóan ismerteti a Népmívelés. A fővárosi népközlöny-pályázatról is beszámol a füzet, s a polgári jogok és kötelezések tanításáról a tankönyvbírálat alkalmával szerzett tanulságok is külön cikkben vannak összeállítva.

Ezeket kívül számos nagyszabású cikk van a füzetben. Alexander Bernát az olvasókönyvről rajzol eszményképet, Havas István az iskolai könyvtárról szól, Solymossy Sándor dr. a népkönyvtárak szervezésének módjait adja elő. Nagyon érdekes Gróh István cikke: „Nemzeti törekvések építőművészetünkben“, valamint Csizik Gyula alapos tanulmánya: A művészi képzés kérdése és az iskola. Sztojanovics Jenő a hangváltásról ír, Lohr Lajos a kézimunka-oktatásról, Jablonkay Géza a gyermektanulmányozás módjait ismerteti igen érdekesen, Weszely Ödön „A jövő iskolái“ című tanulmányában a modern reformiskolákról rajzol képet. Az elemi iskola, továbbképzés, polgári iskola, nőnevelés, tanítóképzés rovatai mind igen gazdagok cikkeiben és apróságokban egyaránt. A füzet alaposan tájékoztat a népmívelés ügyének mai állásáról s hozzászól a felszinen levő kérdésekhez.

E füzetrel egyúttal befejezi a folyóirat I. kötetét, melyben — mint a tartalomjegyzék mutatja — 193 cikk jelent meg s melyben a legkiválóbb írók és tudósok működtek közre. Az ötven munkatárs közül kiemeljük a következőket: Alexander Bernát, Ambrus Zoltán, Bárczy István, Benedek Elek, Finácz Ernő, Kármán Mór, Kricsek Aladár, Lyka Károly, Náray-Szabó Sándor, Riedl Frigyes, Sebestyén Stetina Ilona, Teleki Sándor gróf stb.

A folyóirat külső díszét emelték azok a fejlécek és könyvdíszek, melyeket jeles művészek rajzoltak a Népmívelés számára, mint Benthelm, Hendrich, Kriesch, Lakatos Artur, Meyer, Nagy Lázár, Nagy Sándor, Prenoszil, Vögerl, Vesztroczky Manó.

E nagyszabású folyóirat a fővárosi új polgármester, Bárczy István, kulturális tevékenységének gyümölcse, s híven tükrözi vissza programjának egyik részét, melyet beköszöntőjében a kultur szocializmusnak nevezett.

Gazdasági egyesületeink és gyümölcsfák termelése.

Hazánkban az a szokás, hogy gyümölcsfák ültetéséhez rendszeren két éves gyenge csemeték hozatnak a faiskolákból. Ezeknél a nyereség meglehetősen biztos ugyan, de az eredmény szerfelett kétes, mert a kifejletlen, gyökér nélküli fáskákból 30—40% kivész. Ellenben a négy éves, kifejlett csemetéknek növése szembeszökő.

Gazdasági egyesületeink volnának hivattottak arról gondoskodni, hogy tagjaik ingyen juthassanak négy éves gyümölcsfákhoz és erre,

szükség esetén, ki kellene kérniök az állami támogatást is. E kedvezmény jelentőségét előre meghatározni alig lehetne. Kétségbevonhatlan, hogy a tagok az ily uton nyert nemes fát nagyobb szorgalommal és vigyázattal ültetnék el s jobban is gondoznák.

Az ültetvényeket, mint megannyi család-fát, külön nevekkel jelölhetnék. Ily módon nemesfa-tenyésztésünk ugyszólván összeolvadna társas viszonyainkkal és egyik másik jeles fa emléke becses ereklyeként szállana ivadékról-ivadékra, mindig újabb ösztönt és hajlamot keltene a fák továbbtenyésztésére, folytonos ápolásuk elmaradhatlan kellékké válnék.

Ennek anyagi és erkölcsi jó hatását nyomós érvekkel igazolhatjuk. Ujabban egyik rendelet a másikat éri hazánk fatenyésztése ügyében. Ennek következménye a kényszeres eljárás. Igaz, ez intézkedések folytán számos faiskola létesült, csak hogy ezekben nem nagy a köszönet. Ellenben, ha gazdasági egyesületeink minden faiskolájában volna például 50,000 nemes csemete s abból 500 tagnak egyenkint 25, összesen 12,500 darabot osztanának szét, a rendelkezésre álló 37,500 csemete jó keletnek örvendene és fatenyésztésünk ügye hatalmasan fellendülne. Állandósítva ezt az intézkedést, ösztökélő példát látna a nép és nem várna előljárótól rendeletet vagy szigorú parancsot, hanem önként sürgetné a faiskolákat. Ily módon közsegeink tenyészfeszültségele fedezetet nyerne, utak melléke, közös terek befásulnának, a fák a tájt szépenek, a levegőt üdítenek, a harmat kicsapódását elősegítenek, a légkört esőfogóvá varázsolnák, kamráink izletes gyümölcsessel megtelve gyakran a rettegett éhségtől mentenék meg népünket. Azonfelül e szembetűnő előnyökön kívül kézzelfogható nyereség is mutatkozhatnék a faiskolákból.

Erköleli hatása szintén kétségbevonhatlan az ily önkéntes, sőt nemes versenyen alapuló fatenyésztésnek. Ha népünkben megerősödik a gyümölcs szeretete, a fák csonkítása, letördelése nem lesz olyan általános. Ha minden polgár gyümölcsben bővelkedik, nem fog a máséra áhitozni s így jórészt megszűnik a gyümölcslopás is. Népünk érzése nemesbül, fokozódik a szép és hasznos iránt s gazdasági egyesületeink ily nagyszerű vívmányokkal akkor hivatásuknak igazán s teljesen megfelelnek.

Mikor a spártaiak dus növénytermelésükkel a fatenyésztést kapcsolatba hozták, istenekhez így fohászokdtak: „Adnák meg nekik a szépet — és jót!“ — A jól rendezett gyümölcsös meglegedést és sok élvezetet hoz a családi életre. Az irás szavai szerint, „kinek a fatenyésztésben nincs öröme, az élve holt, aki pedig önnönmaga és embertársainak boldogságát előmozdítani nem törekszik: alábbvaló a pogánynál.“

Hazánk némely vidékei a még napjainkban is feltűnő csekélyszámu nemes gyümölcsfák és még csekélyebb gyümölcsstermés nem „Isten átka“, hanem önhanyagságunk kárhóztos szüleménye.

Ha gazdasági egyesületeink felkarolnák fatenyésztésünk ügyét, nagy és üdvös szolgálatot tennének népünknek.

Szerkesztői üzenetek.

Klári. Nem magánjelenet, hanem hosszú lére eresztett, sokhelyütt izetlen elmélkedés. Nem lapunkba való. Más fajtát kérünk.

H. M. Ujszivác. Állami fa és fémipari szakiskola Szeged. Igazgató Mokry Sámuel. M. kir. állami felsőipariskola Kassa. Igazgató P. Tetmayer Károly. Mindkettő a kereskedelmiügyi miniszter fenhatósága alatt áll.

Közgazdaság.**Széna, szalma, takarmány.**

(Fuchs József takarmánynagykereskedő heti jelentése Budapest, V., Nádor-utca 11.) A hetivásáron szénában és szalmában csekély behozatal és élénk kereslet volt. Eladott: középminőségű jobb és elsőrendű széna 2.30—2.80, mulhar 3.25, alomszalma 1.75, zsupszalma 2.20 szeeska 2.35, kor. per 50 kiló fuvaronként házhoz szállítva. Préselt széna 2.75—3.00, préselt szalma 1.40—1.60 kor. per 50 kiló a józsefvárosi pályaudvaron. Gabonaműek: zab 9.60, tengeri 6.45, rozs 6.45, árpa 6.50 kor. 50 kilónként.

HIRDETÉSEK.**Kiadó lakás.**

A Dréher-féle sörraktár emeleti lakása azonnal kiadó. 2—2

A haj ápolása. A hajhullás leggyakoribb okainak egyike, mint azt már a világ leghíresebb bőrgyógyásza is bebizonyították, a fejbőr korpa képződés. Ezen kellemetlen betegségben szenvedők a legrovidebb időn belül teljesen megkopaszodnak, miután a fejbőr korpa képződés a hajat megglaztja és a haj gyökereit kiszáradtá teszi. Számtalan hazai és külföldi orvos ajánlja a „Petrofin hajszeszt” és ezekre menő elismerő levél bizonyítja, hogy néhányzori használat után megszűntet mindennemű hajbetegséget, meggátolja az ősülést és meglepő módon elősegíti a haj újra növeését. Vásárlásnál a fenti védjegyre tessék szigorúan ügyelni. Minden más néven forgalomba hozott hajszesz csak silány, ártalmas utáztat. Kapható az egyedül készítőknél: **Koráni és Wachsmann** drogeria és cosmetica laboratorium, Szabadka.

betegséget, meggátolja az ősülést és meglepő módon elősegíti a haj újra növeését. Vásárlásnál a fenti védjegyre tessék szigorúan ügyelni. Minden más néven forgalomba hozott hajszesz csak silány, ártalmas utáztat. Kapható az egyedül készítőknél: **Koráni és Wachsmann** drogeria és cosmetica laboratorium, Szabadka.

Fuchs József

gabonakereskedő 10—2

BUDAPEST, V. Nádor-utca 11.

a Bácskának minden vidékén oly **szállítókat** keres, akik képesek **zabot, búzát, árpát, tengerit** waggononként folyton szállítani.

Birtokvásárlók figyelmébe.

Krassó-Szörény megyében, vasuti állomástól kb. 1 órányira, kitűnő műút mellett, mintegy 320 katasztr. hold elsőrendű földbirtok, épületekkel és kitűnő természettel együtt k. holdanként 640 koronáért; termés nélkül 580 koronáért — holdanként 400 kor. teherrel — eladó. Ugyanez a birtok 117 és 200 holdas két részre osztva is megvásárolható. Bővebb felvilágosítással szolgál **Krautsch Miklós, Temesvár**, Józsefváros, Fröbl-utca 37. szám alatt.

Innok kerestetik.

Egy a jegyzői teendőiben jártas egyén, ki a magyar és német nyelvet úgy szóban mint írásban tökéletesen bírja, Kerény község jegyzői hivatalában alkalmazást nyerhet. Alkalmasság esetén megválasztása biztosított.

Ladány Ervin,

3—1 jegyző.

Gyakornok kerestetik.

Alulírott sörraktári irodájába egy **gyakornok**, ki a magyar, német és szerb nyelvet beszéli, azonnali belépésre kerestetik.

Antits A. M.

3—2 sörraktára Zomborban.

Hungária fürdő Nyári idény.

Mindennap reggeli 5 órától kezdve esti 8 óráig a nagyközönség

rendelkezésére áll.**Gőzfürdő:****Urak részére**

mindennap délelőtt 11 óráig csütörtök kivételével, kedden és szombaton délután is.

Hölgyek részére

hétfőn, szerdán és pénteken d. u. fél 5 óráig, valamint csütörtökön délelőtt 11 óráig.

Zuhany:**Csak urak részére**

mindennap d. u. 5—8 óráig.

A kádfürdőt hölgyek és urak mindennap, vasárnap d. u. kivételével használhatják.

A nagy medencébe állandóan friss víz folyik.

2207/1906. szám.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági bizottságától nyert felhatalmazás folytán Vaskút község utcái és közterei szabályozására vonatkozó műszaki munkálatok elkészítésére ezennel pályázatot hirdetek.

Pályázók ajánlataikat hivatalos helyiségben **f. évi július hó 17-én d. e. 10 óráig** szóval vagy írásban előterjeszthetik.

Feltételekre nézve a délelőtti hivatalos órák alatt adok felvilágosítást.

Baja, 1906. évi június hó 23-án.

Mentényi Sándor,

tb. főszolgabíró.

Zombor és környékének kizárólagos elárusítója.

Olajfestékek, festőművészeknek tubusokban dr. Fr. Schoenfeld és Tsa Düsseldorf gyárából.

Legfinomabb olajfestékek tubusokban festő tanulóknak skizzek és tanulmányok elkészítésére.

Gyorsan és keményre száradó szobapadló fénymáz.

Borostyánkő olajfénymáz.

Linoleum és zománccfénymáz festékek.

Szobapadló kenőcsök legjobb minőségű sárga, fehér és barna színekben.

Szobapadló szeszfénymázak.

Olajfestékek minden színben.

Nem létezik jobb, mint a **borostyánkő olajfénymáz**, amely mint medvefej van ellátva védjeggyel.

Kocsimázolóknak részére:

„Hintó“-fénymáz (legfinomabb angol),

„Schleif“-fénymáz,

„Kerék“-fénymáz,

„Allvány“-fénymáz,

valamint az összes anyagok és kellékek, festékek, mázolóknak és fénymázolóknak részére

gyári áron kaphatók.**Szenzáció!****Szenzáció!**

Aki akarja, hogy a kályhája szobadisszé váljon, az vegyen füst és szagmentes (törvényesen védett)

Vénus kályhafénynt,

annak 5 perc alatt **kefélés nélkül** bámulatos ragyogó kályhája lesz.

Kapható: *—15

Gergurov Dániel és Fia

vas-, szén- és festékkereskedésében
ZOMBORBAN, Kossuth Lajos- (16-) utca.

Könyv- és könyomdai műintézet.

TELEFONSZÁM : 18.

B Á C S K A

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY KIADÓHIVATALA.

Bittermann Nándor és Fia
Zombor, vármegye palota.

Gyors és pontos kiszolgálás. Méltányos árak.

Folyóiratok, szépirodalmi és szaklapok, tudományos és közgazdasági művek, iskolai értesítők, röpiratok, gyászjelentések, váltók, táblázatok, számlák, levélfejek, névjegyek, eljegyzési és esketési kártyák, sima és dombornyomatu monogrammok, falragaszok, körlevelek, táncvigalmi meghívók, táncrendek, étlapok stb. minden e szakmába vágó munkák magyar, dalmát, szerb és német nyelven készíttetnek

csinos és izléses kiállításban.

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

Könyvkötőmunkák

elfogadtatnak és a kiállítási áron szállíttatnak.

Községi nyomtatványokból

nagy raktár.